نویسنده : م.ک.بهادراکمار«M.K.Bhadrakumar».
منبع وتاریخ نشر : اندیا پانچیلا «2026-10-28».
برگردان : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

خوش‌بینی محتاطانه‌ای نسبت به پایان جنگ اوکراین وجود دارد

There is cautious optimism about ending the Ukraine war

لادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، استیون ویتکاف، نماینده ویژه ایالات متحده را به حضور پذیرفت؛ کاخ کنستانتین، سن‌پترزبورگ، ۲۱ اکتبر ۲۰۲۶

اگرچه ممکن است این اقدام تأثیر ملموسی بر پایان دادن به جنگ اوکراین نداشته باشد، اما تماس تلفنی مشترک الکساندر استوب ، رئیس‌جمهور فنلاند، و یوناس گار استوره، نخست وزیر نروژ، با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، در تاریخ ۲۷ اکتبر را می‌توان لحظه‌ای تعیین‌کننده دانست. این دو رهبر کشورهای نوردیک تأکید کردند که این ابتکار عمل صرفاً در جایگاه همسایگان روسیه صورت گرفته و نه به نمایندگی از اروپا؛ با این حال، واقعیت این است که این اقدام حاصل دیدار اختصاصی آن‌ها در ۲۰ اکتبر در اسلو با ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، و استیون ویتکاف، فرستاده ویژه ایالات متحده، بوده است.

به عقیده کارشناسان مسائل روسیه ، بعید است که اسلو و هلسینکی بدون موافقت بروکسل (اتحادیه اروپا) و کی‌یف دست به چنین اقدامی زده باشند. اما کسی هم این «دروغ مصلحتی» را به مسئله‌ای جنجالی تبدیل نمی کند. روشن است که کشورهای اروپایی در تلاشند تا کانال‌های ارتباطی مستقیم با روسیه را دوباره برقرار کنند. ورود فنلاند و نروژ به فرآیند مذاکرات نشان می‌دهد که حتی سرسخت ترین حامیان اوکراین نیز در حال تغییر موضع به نفع گفتگو با روسیه هستند. بر اساس آمارهای رسمی ، نروژ نزدیک به ۱۷ میلیارد یورو و فنلاند ۵ میلیارد یورو به کی یف کمک کرده‌اند.

در ۲۱ اکتبر، ویتکاف از اسلو راهی سن پترزبورگ شد تا با توجه به گفتگوهای انجام‌شده، پیشنهادهای جدیدی را در مورد اوکراین مطرح کند ؛ اقدامی که منجر به شکل‌گیری نخستین مذاکرات سه‌جانبه میان ایالات متحده، اوکراین و روسیه از آغاز سال جاری شده است. این مذاکرات قرار است به طور مقدماتی در اوایل نوامبر در ابوظبی برگزار شود. زلنسکی اظهار داشت که استوب و استوره پس از تماس با پوتین، او را در جریان جزئیات قرار داده‌اند و او بابت «حمایت فعالانه» آن‌ها ابراز قدردانی کرد. آندری سیبیها، وزیر امور خارجه اوکراین، نیز این تماس را «رویکردی درست» توصیف کرد.

این دو رهبر کشورهای نوردیک اعلام کردند که گفتگوی ۹۰ دقیقه‌ای آن‌ها از هلسینکی با پوتین، بخشی از «تلاش‌های دیپلماتیک برای پایان دادن به جنگ و ترویج صلح و ثبات در اروپا» بوده است؛ به گفته آن‌ها، این گفتگو «صریح و محتوایی » پیش رفت. استوره افزود که «اختلاف‌نظرهای عمیقی» با پوتین وجود داشته است. اتحادیه اروپا در خصوص نحوه تعامل با روسیه دچار اختلاف نظر است ؛ آن هم پس از سال‌ها اتخاذ موضعی متکبرانه و از جایگاه برتر در دوران پرالتهابِ پس از آغاز «عملیات نظامی ویژه» مسکو در فوریه ۲۰۲۲ . با این حال، آن‌ها دریافته‌اند که آخرین قطار در حال ترک ایستگاه است و باید هرچه سریع‌تر خود را به آن برسانند.

از سوی دیگر، دونالد ترامپ بر اساس بازخوردهایی که از «ویتکاف» درباره واکنش پوتین به پیشنهادهای صلح — که پس از تماس تلفنی خودِ ترامپ با پوتین در ۹

اکتبر مطرح شد — دریافت کرده، به این نتیجه رسیده ا ست که اکنون فرصتی طلایی برای پیشبرد روند صلح فراهم شده است. گفتنی است، ترامپ احتمالاً از وجود یک رابطه کاری مبتنی بر احترام متقابل میان کرملین و همسرش، ملانیا، خرسند است؛ رابطه‌ای که به برقراری یک آتش‌بس بشردوستانه و موضعی در شهر «اولشکی » (واقع در منطقه خرسون که تحت اشغال روسیه است) با میانجی‌گری بانوی اول آمریکا انجامید. دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین، اشاره کرده است که آتش بس در اولشکی می‌تواند الگویی برای سایر بخش‌های خط تماس (جبهه نبرد) باشد؛ «به‌ویژه با توجه به مشارکت مثبت و هماهنگ‌کننده مذاکره‌کنندگان آمریکایی، از جمله بانوی اول، ملانیا ترامپ.»

در پی توافق اخیر آمریکا و روسیه بر سر صادرات گازوئیل، نیاز به ایجاد یک سازوکار پرداخت احساس می‌شود؛ از این رو، طبق گزارش‌ها، ترامپ در حال بررسی لغو تحریم‌های «صندوق سرمایه‌گذاری مستقیم روسیه» (یک صندوق ثروت ملی با سرمایه‌ای دست‌کم ۱۰ میلیارد دلار که توسط دولت روسیه برای سرمایه‌گذاری مشترک در اقتصاد این کشور تأسیس شده) است. به طور خلاصه، دریچه‌ای به سوی پروژه‌های بزرگ با حضور شرکت‌های آمریکایی در سایر بخش‌های اقتصا د روسیه نیز در حال گشوده شدن است.

ترامپ عملاً قانون پیشنهادی «لیندزی گراهام» را — که به او اختیار تحریم صادرات نفت و گاز روسیه را می‌داد — کنا ر گذاشته ا ست . همچنین گفته می‌شود او در تدارک توافقی برای واردات حجم بالایی از کودهای شیمیا یی روسی ا ست تا نیا ز کشاورزان آمریکایی را برطرف کند. از منظر سیاسی، ترامپ احتمالاً این اقدامات را راهبردی برای «ایجاد انگیزه» در طرف روسی جهت نشان دادن انعطاف در مذاکرات توصیف خواهد کرد؛ اما بی‌تردید، این رویکرد به کلیت روابط روسیه و آمریکا ثبات و قابلیت پیش بینی بیشتری خواهد بخشید.

در گزارش کرملین از گفتگوی تلفنی پوتین با دو رهبر کشورهای نوردیک (شمال اروپا)، به سه نکته کلیدی اشاره شده است: نخست، تأکید شد که محور اصلی مذاکرات سه‌جانبه پیشِ رو میان روسیه، اوکراین و ایالات متحده در ابوظبی (در اوایل ماه نوامبر)، «به‌ویژه با هدف بررسی راهکارهایی برای تضمین امنیت روسیه و اوکراین پس از برقراری آتش بس کامل» خواهد بود.

دوم، پوتین تصریح کرد که « دستیا بی به صلحی عادلانه و پایدار تنها در صورتی ممکن است که منافع فدراسیون روسیه به طور کامل و بدون هیچ‌گونه پیش‌شرطی در نظر گرفته شود.» سوم، پوتین به «سیاست‌های تقابل جویانه اتحادیه اروپا و ناتو که منجر به طولانی تر شدن درگیری‌ها می‌شود » اعتراض کرد؛ اشاره او به اقدامات تنش زای قدرت‌های اروپایی است.

البته، مذاکرات سه‌جانبه ماه نوامبر به پایان یافتن مناقشه منجر نخواهد شد. کشورهای عضو اتحادیه اروپا، به‌جای ارائه پیشنهادهای سازنده در روند مذاکرات، بیشتر بر جایگاه و نقش خود در حل‌وفصل مناقشه متمرکز هستند؛ از این رو، حضور آن‌ها در چارچوب فعلی، در حال حاضر نه تنها بی‌ربط، بلکه غیرممکن است. از سوی دیگر، مسکو نیز به‌خوبی واقف است که ایجاد یک ساختار امنیتی جدید برای اروپا، بدون مشارکت خودِ اروپایی‌ها، امکان‌پذیر نیست.

یوری اوشاکوف، دستیار رئیس‌جمهور روسیه، پیش‌تر خاطرنشان کرده بود که گفتگو با اروپا ضروری است، چرا که این اتحادیه اروپا است که از کی‌یف حمایت می‌کند. پسکوف نیز پیش‌تر از آمادگی برای مذاکره با اروپا سخن گفته بود. تردیدی نیست که تحولات آتی تا حد زیادی به روابط میان اروپا و ایالات متحده بستگی دارد؛ چرا که اکثر کشورهای اروپایی همچنان چشم‌انتظار واشنگتن هستند.

در تمام تاریخِ قدرت‌های استعمارگر پیشینِ اروپا، هفته جاری احتمالاً یکی از تحقیرآمیزترین تجربیات آن‌ها بوده است؛ چرا که ناچار شدند به کرملین بروند تا با پوتین گفتگو کنند؛ همان کسی که تا همین چند روز پیش، به شدت او را هیولایی ترسناک جلوه می‌دادند. به گفته اوشاکوف، آن دو سیاستمدارِ کشورهای نوردیک، با حالتی شرمسارانه از پوتین پرسیدند که آیا امکان دارد زلنسکی دیداری با او داشته باشد یا خیر. این نخستین نشانه‌ها از آن است که آن‌ها اکنون در حال فاصله گرفتن از زلنسکی و کنار گذاشتن او هستند، چرا که او دیگر به جای یک دارایی، به یک بارِ اضافی (مایه دردسر) تبدیل شده است. بروکسل اکنون برای تأمین بودجه مورد نیاز زلنسکی — جهت گذراندنِ دوره تا زمان دستیابی به توافق — با مشکل مواجه است. هیچ‌کس حاضر به پرداخت کمک مالی نیست — حتی آلمان — زیرا همه می‌دانند که این پول هرگز بازگردانده نخواهد شد. شاید بتوان گفت که بی‌رحمانه‌ترین ضربه، پیشنهادی است که از سوی ویتکاف و جرد کوشنر مطرح شده؛ مبنی بر اینکه کشورهای اتحادیه اروپا باید دوباره به خرید نفت و گاز روسیه روی آورند. این دو مذاکره‌کننده آمریکایی به‌طور ضمنی پیشنهاد کردند که خط لوله گاز «نورد استریم» می‌تواند تعمیر و دوباره مورد استفاده قرار گیرد. بر اساس گزارش‌های رسانه‌های اروپایی، شرکت‌های آمریکایی در حال گفتگو با طرف‌های روس درباره احیای نورد استریم و فروش گاز روسیه به بازار اروپا هستند.

---------- **با تقدیم احترام** **«2026-10-29»**